

CRÍTICA LITERÀRIA

La pobresa a les societats antigues

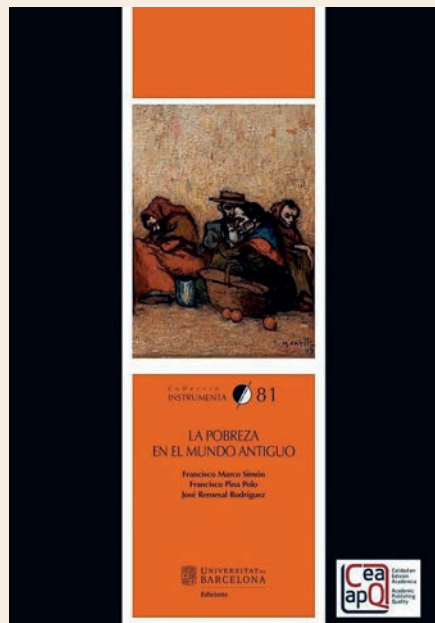
FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

S'han publicat les actes de l'onzè Col·loqui d'Història Antiga, celebrat a Saragossa els dies 9 i 10 de setembre del 2021, on s'aborda l'estudi d'una temàtica d'enorme interès per als reptes que ha d'afrontar l'Església i el món actual: la pobresa. Avui ens preocupen molt les desigualtats entre pobles i nacions, però no podem pas oblidar que també existí la desigualtat i la pobresa a l'antiguitat, que va afectar amplis sectors de la societat.

Els participants en el col·loqui abordaren la temàtica de la pobresa des de diverses òptiques en el món grec i romà, amb una aproximació a la vida quotidiana de les llars més empobrides d'Atenes, arran de la guerra del Peloponès; un fet bèl·lic que afectà molt directament els col·lectius més vulnerables que, coincidint amb els que ens descriu la Bíblia, era format pels ancians, les vídues i els infants orfes i que, en aquella circumstància de la postguerra, necessitaren —de part de la polis atenenca— algunes mesures de protecció.

Molt estremidor és l'estudi aprofitat sobre les prostitutes ancianes —*vetulae meretrices*—, unes dones que experimentaren nombroses dificultats de supervivència arribant a una pobresa i marginació social extremes, tot i que, amb l'expansió del cristianisme pels territoris de l'Imperi, s'havia procurat d'atendre les necessitats de les persones més desfavorides. Tot ampliant el concepte de "pobre", no s'arribà, tanmateix, a eliminar l'estigmatització que sofrien les prostitutes, car havien practicat una tasca esguardada com a immoral i "infamant".

Felicitem els coordinadors d'aquest volum per oferir-nos tan excel·lent caracterització de la figura del pobre, tot indicant, alhora, quines foren les estratègies que havien d'afrontar els grups socials més necessitats per tal de superar situacions extremes de fam i de misèria en el món antic. ■

FRANCISCO MARCO SIMÓN, FRANCISCO PINA POLO I JOSÉ REMESAL RODRÍGUEZ (EDS.)

La pobreza en el mundo antiguo
Edicions de la Universitat, 2022,
228 pàg.

UN NOU LLINDAR

Déu camina amb el seu poble

El papa Francesc, en el seu missatge per a la Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat diu que “posar l'èmfasi en la dimensió sinodal permet a l'Església redescobrir la seva naturalesa itinerant, com a poble de Déu en camí a través de la història, pelegrinant, diríem 'migrant' cap el Regne del Cel. Anàlogament és possible veure en els migrants del nostre temps, com en els de totes les èpoques, una imatge viva del poble de Déu en camí cap a la pàtria eterna”.

Recentment, el fet de la migració ens toca molt de prop i afecta tots els estaments de la nostra societat, la qual cosa duu a no poques conversacions a tots els nivells i a no menys preses de postura davant d'un fenomen que no tothom el tracta de la mateixa manera. Des dels llocs d'origen on comença l'èxode fins les nostres costes i aeroports, els plantejaments són divergents i les solucions al gust de tots no arriben. A l'entretant, la desesperació fa urgent l'atenció immediata. Pensem que cada encontre amb el migrant és una trobada amb Crist: “Era foraster i em vau acollir” (Mt 25,35).

“Els migrants —diu Francesc— fan l'experiència del Déu company de viatge, guia i àncora de salvació. S'encomanen a Ell abans de marxar i acudeixen a Ell en situacions de necessitat i busquen consol en els moments de desesperació. Gràcies a Ell, hi ha bons samaritans en el camí.

A Ell, en la pregària confien les seves esperances...” No puc oblidar el dia que vaig visitar a l'Hospital, aquí a Palma, una jove que s'havia tirat al mar desesperada, l'havia recollida un vaixell i l'havia portada a la nostra illa perquè volia donar gràcies a Déu per haver-se salvat. Vam preparar junts. I és que Déu camina amb el seu poble!

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca